

Naukowcy o krajobrazie

2017-09-29

20 października przypada Dzień Krajobrazu, święto ustanowione przez Generalną Dyрекję Ochrony Środowiska. W tym roku głównym tematem obchodów jest Nauka o krajobrazie. W ramach tegorocznego święta będą rozpowszechniane informacje dotyczące badań nad krajobrazem, zarówno przyrodniczym, jak i kulturowym, w kraju i za granicą. W związku z tym będziemy prezentować sylwetki czołowych przedstawicieli nauki, którzy wywarli największy wpływ na kształtowanie krajobrazu pod kątem naukowym.

Pierwszą postacią, od której rozpoczynamy cykl "Naukowcy o krajobrazie" jest **Alexander von Humboldt** - uznawany za najwybitniejszego podróżnika, geografa, a także przyrodnika nowożytnego świata.

Urodził się w Berlinie 14 września 1769 r. i już od najmłodszych lat przejawiał zainteresowanie przyrodą zbierając oraz znakując okazy roślin, muszli i owadów, przez co otrzymał żartobliwe przezwisko „małego aptekarza”. Studiował między innymi finanse we Frankfurcie, handel i języki obce w Hamburgu, geologię w Freibergu oraz anatomię, astronomię i wykorzystanie instrumentów naukowych w Jenie. W 1799 r. rozpoczął wyprawę do Ameryki Południowej - odwiedził Meksyk, Kubę, Wenezuelę, Kolumbię, Ekwador oraz Peru. Do Europy wrócił 3 sierpnia 1804 r.

Wiedza i doświadczenia zdobyte podczas podróży stały się początkiem rozwoju meteorologii oraz geografii fizycznej, którą Alexander von Humboldt wykładał po powrocie na berlińskim uniwersytecie. Humboldt, jako pierwszy naukowiec wprowadził do badań przyrodniczych także pojęcie krajobrazu. Za jego sprawą krajobraz zaczęto definiować jako swoistą strukturę zewnętrznej sfery Ziemi składającą się z elementów naturalnych i antropogenicznych, biotycznych i abiotycznych, powiązaną wewnętrznymi zależnościami, ulegającą zmianom i posiadającą pewną fizjonomię, będącą zatem pewnym bytem obiektywnym i materialnym.

Największym dziełem Alexandra von Humboldta był wydany w czterech tomach, w latach 1845–1858, „Kosmos”, w którym zebrał i usystematyzował swoje doświadczenie oraz całą ówczesną wiedzę przyrodniczą. Jako jeden z pierwszych naukowców postulował o ochronę przyrody, tworząc między innymi określenie „pomnik przyrody”. Ponadto prowadził działalność, która miała na celu zwalczanie niewolnictwa i ochronę praw człowieka na terenach przez niego badanych. Alexander von Humboldt zmarł 9 maja 1859 r. w Berlinie.

